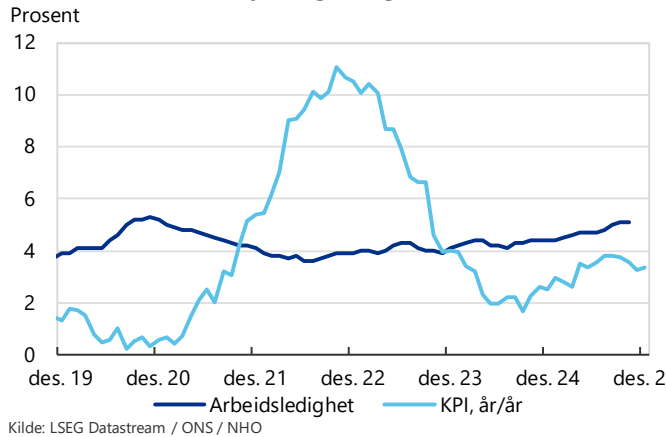

Tirsdag publiserer SSB **prisindeks for utleie av nærings-eiendom** for 2024, og fredag publiseres **fylkesfordelt nasjonalregnskap** for 2023, med oversikt over verdiskaping i ulike fylker. Tallene kommer for sent og for sjelden til å være relevante i konjunktuelle vurderinger, men er interessante i analyser av strukturelle problemstillinger.

Storbritannia: Inflasjon og ledighet

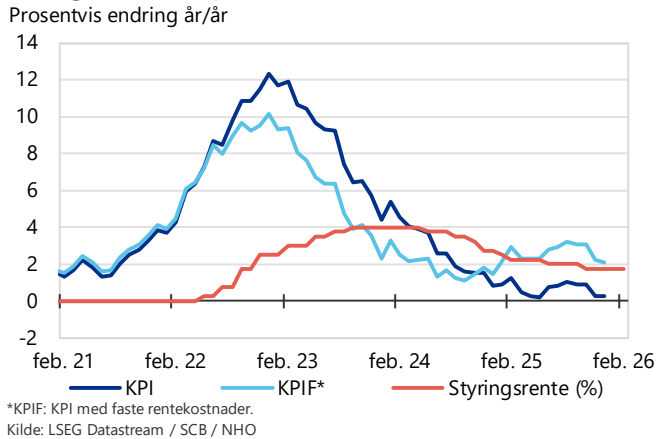

Tirsdag kommer **britisk arbeidsledighet** for desember, mens **konsumprisindeksen** for januar publiseres dagen etter. Lav marsjfant i britisk økonomi har bidratt til at arbeidsledigheten har steget de siste 2½ årene. I november var den 5,1 prosent. Svakere sysselsettingsvekst og færre ledige stillinger peker også mot et svakere arbeidsmarked. Det ventes at arbeidsledigheten holdt seg uendret i januar. Økt ledighet og mindre konkurranse om arbeidskraften har dempet lønnspresset, som har avtatt betydelig fra toppen. Det har bidratt til at tjenesteinflasjonen har avtatt noe de siste månedene, men den var fortsatt 4,5 prosent i desember. Høy tjenesteinflasjon er den viktigste grunnen til at den samlede inflasjonen er på 3,4 prosent, godt over inflasjonsmålet. Bank of England kuttet renten til 3¼ prosent i desember med knappest mulig margin i rentekomiteen (5-4), og holdt renten uendret i februar, også her med knappest mulig margin. De kommende tallslippene vil gi en tydeligere indikasjon på veien videre for rentekomiteen. Prisveksten ventes å bli 3,0 prosent i januar. Vi venter likevel at renten kuttes på neste møte som avholdes 18. mars.

Fredag kommer **svenske inflasjonstall** for januar. Konsumprisene med faste rentekostnader (KPIF), som er Riksbankens foretrukne inflasjonsmål, var 2,1 prosent år/år i desember, mens prisveksten utenom energivarer var 2,3 prosent. Svensk økonomi er inne i et oppsving, med økt aktivitet og sysselsetting. Bak dette ligger økt kjøpekraft i husholdningene, og ekspansiv finanspolitikk. Det er særlig tjenesteinflasjonen som holder den underliggende prisveksten oppe, mens på den andre siden bidrar en sterkere svensk krone til å dempe prisimpulsene på varer. Renten har vært uendret siden september, etter å ha blitt kuttet en rekke ganger.

Riksbanken er trolig ferdig med sine kutt i denne omgang, og en første renteheving ventes først mot neste år.

Sverige: Konsumpriser

Fredag publiseres også **amerikansk BNP** for fjerde kvartal og **PCE-inflasjon** for desember. Amerikansk økonomi er i godt driv, drevet av høye private investeringer, særlig innen teknologi, og vekst i privat forbruk. Den føderale nedstengingen i fjor høst kan trekke veksten noe ned, men Atlanta Feds sanntidsindikator GDPNow peker likevel mot en vekst på rundt 4 prosent, målt som årlig rate, fra tredje til fjerde kvartal. Arbeidsmarkedet kjøles derimot gradvis ned. Sysselsettingsveksten har bremsset og arbeidsledigheten har steget over tid, men fra lave nivåer. Inflasjonen er fortsatt for høy. PCE-inflasjonen, som er sentralbankens foretrukne inflasjonsmål, var 2,8 prosent år/år i november. Høyere vareinflasjon trekker prisveksten opp, mens tjenesteinflasjonen er på vei ned. Samlet sett er det få tegn til at inflasjonen vil komme mye ned på kort sikt. For høy inflasjon begrenser rommet for rentekutt. Konsensus er en BNP-vekst på 3,0 prosent årlig rate i fjerde kvartal, og at PCE-inflasjonen holdt seg på 2,8 prosent i desember.

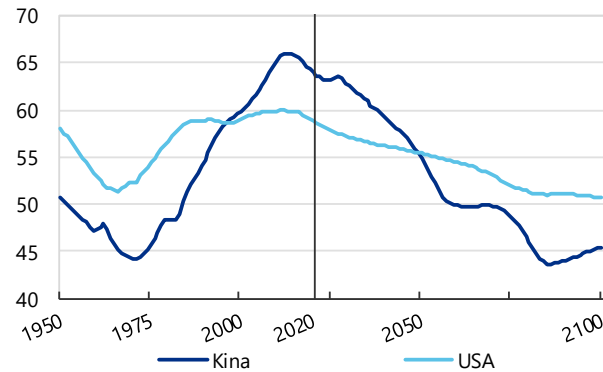
Hallvard Mørck

Kalender		Sist	Nå
Man 0800	SWE: Arbeidsledighet, jan	9,0%	8,8%
Man 1100	ØMU: Industriproduksjon, des (m/m)	0,7%	-1,5%
Tir 0800	NOR: Prisindeks utleie næring, 2024		
Tir 0800	UK: Arbeidsledighet, des	5,1%	5,1%
Ons 0800	UK: KPI, jan (å/å)	3,4%	3,0%
Ons 1515	US: Industriproduksjon, jan (m/m)	0,4%	0,4%
Tor 1600	ØMU: Forbrukertillit, feb	-12,4	-11,5
Fre 0800	NOR: Fylkesvist nasjonalregnskap, 2023		
Fre 0800	UK: Detaljhandel, jan (m/m)	0,4%	0,2%
Fre 0800	SWE: CPIF, jan (å/å)	2,0%	2,0%
Fre 1000	ØMU: Flash-PMI, feb	51,3	51,5
Fre 1430	US: PCE-inflasjon, des (å/å)	2,8%	2,8%
Fre 1430	US: BNP, Q4	4,4%	3,0%

Verdens to største økonomier, Kina og USA, står begge overfor betydelige demografiske utfordringer. Fødselsrater under reproduksjonsnivå og økende levealder reduserer andelen av befolkningen i yrkesaktiv alder (20–65 år), noe som påvirker det globale arbeidstilbudet og den økonomiske veksten (OECD, 2025).

Kina og USA: Befolkning i yrkesaktiv alder

Prosent av befolkningen, 20–65 år

Source: LSEG Datastream / UN World Population Prospects / NHO

Kinas demografiske utvikling må forstås i lys av landets politiske og institusjonelle historie. Etter opprettelsen av Folkerepublikken Kina i 1949 førte raskt fallende dødelighet til sterk befolkningsvekst og en ung befolkning. På 1970-tallet ble omfattende familieplanlegging innført gjennom kampanjen «later, longer, fewer» og ettbarnspolitikken i 1979, noe som førte til en kraftig nedgang i fertiliteten. Den totale fertilitetsraten falt fra rundt seks barn per kvinne på 1950-tallet til under to i midten av 1990-årene, noe som resulterte i betydelig mindre fødselskull i de påfølgende tiårene (Banister m.fl., 2010).

USAs demografiske utvikling etter 1950 har derimot vært preget av kohort- og levealdereffekter snarere enn eksplisitt befolkningspolitikk. Etterkrigstidens babyboom skapte store fødselskohorter, men fra midten av 1960-tallet falt fertiliteten til nær reproduksjonsnivået. Sammen med økende levealder har dette ført til en gradvis aldrende befolkning etter hvert som babyboomgenerasjonen født 1946-1946 når pensjonsalder. Til tross for at innvandring bidrar med yngre aldersgrupper, har andelen i yrkesaktiv alder falt siden 2000-tallet, selv om nettinnvandring bidro til å holde den yrkesaktive befolkningen relativt stabil frem til rundt 2020 (Mather m.fl., 2015). Denne nedgangen har ifølge OECD (2025) betydelige implikasjoner for forsørgerbyrden og den langsiktige økonomiske utviklingen.

Forskning viser at en aldrende befolkning kan ha betydelige negative effekter på BNP per innbygger. Ved bruk av paneldata på delstatsnivå i USA for perioden 1980–2010 finner Maestas m.fl. (2016) at en økning på 10 prosent i andelen eldre (60+) reduserer BNP per innbygger med om lag 5,5 prosent. Omtrent en tredel av effekten skyldes lavere sysselsetting, mens to tredeler kan tilskrives svakere produktivitet. Forfatterne finner begrenset støtte for at økte investe-

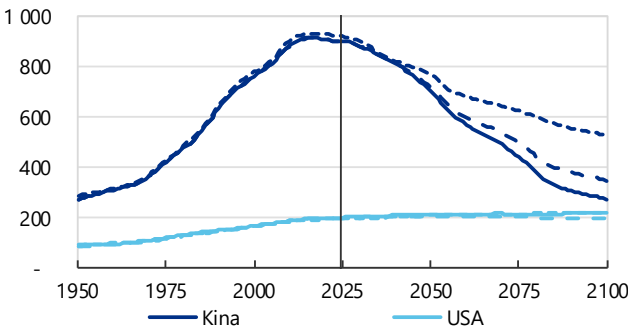
ringer eller mer kapital fullt ut kompensere for disse effektene, selv om annen forskning peker på mulig teknologisk tilpasning og automatisering.

Virkningene er sterkere i Kina. I Kina skjer aldringen raskt, noe som innebærer en brå reduksjon i den yrkesaktive befolkningen og begrenset handlingsrom for å motvirke negative veksteffekter (United Nations, 2024). OECD (2025) fremhever at nettinnvandring og økt yrkesdeltakelse kan dempe de økonomiske konsekvensene av demografisk aldring. I USA bidrar disse faktorene til en mer gradvis utvikling. Som figuren nedenfor viser, viser FNs befolkningsfremskrivninger fra 2019, 2022 og 2024 en tydelig nedjustering av Kinas yrkesaktive befolkning, mens prognosene for USA fremstår som mer stabile.

USA og Kina: Befolkning i yrkesaktiv alder*

Millioner personer, 20–64 år

Prirket: 2019-fremskrivning. Stiplet: 2022. Hel: 2024

*FNs befolkningsfremskrivninger på ulike tidspunkt
Kilde: UN Population Prospects / NHO

Utviklingen i Kina og USA viser at de økonomiske konsekvensene av demografisk aldring i stor grad avhenger av hvordan arbeidsmarkedet og institusjonelle rammeverk tilpasses over tid. Tiltak som kan dempe negative effekter på BNP per innbygger inkluderer økt yrkesdeltakelse, særlig blant eldre arbeidstakere, mer effektiv utnyttelse av human kapital, samt politikk som fremmer produktivitetsdrivende investeringer og teknologisk tilpasning. Migrasjon spiller også en sentral rolle i å stabilisere arbeidstilbudet i økonomier med lave fødselstall (OECD, 2025).

Sara Skogsberg

Avdeling samfunnsøkonomi

E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparrman@nho.no	Norsk økonomi	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)